

vztahů, vzájemný respekt, řešení vztahových problémů, připravenost ke spolupráci, efektivní práce ve skupině apod.) a dovednosti v oblasti komunikace (efektivní komunikace s okolím, kvalita ústního i písemného projevu, schopnost rozpoznat komunikační manipulace, argumentační zázemí, logika tvorby obsahových sdělení, dynamika projevu, schopnost komunikačně zaujmout okolí a získat jej pro prezentované myšlenky apod.).

1.3

Zdroje informací – typy šetření a jejich základní charakteristika

Zjištění představovaná v této tematické zprávě vycházejí z několika vzájemně se doplňujících zdrojů informací (typů šetření; viz tabulka č. 1 pro počty škol, ředitelů, učitelů a žáků účastnících se jednotlivých typů šetření²), které zahrnují:

- tematickou prezenční inspekční činnost na školách, která byla realizována zejména prostřednictvím hospitační činnosti v hodinách různých vzdělávacích oborů a rozhovorů s vedením navštívených škol,
- výběrové zjišťování dosažené úrovně vybraných aspektů sociální gramotnosti žáků realizované testem zadaným prostřednictvím inspekčního systému elektronického testování InspIS SET,
- doplňující elektronické dotazování žáků, kteří se účastnili výběrového zjišťování dosažené úrovně vybraných aspektů sociální gramotnosti, a elektronické dotazování vzorku učitelů škol³ zařazených do tohoto výběrového zjišťování.

Tematická prezenční inspekční činnost, podobně jako šetření na bázi dotazování, se zabývala zejména hodnocením podmínek a průběhu realizace školního vzdělávání vztahujícího se k rozvoji sociální gramotnosti žáků. Vzorek škol pro tematickou prezenční inspekční činnost představoval výběr ze škol, v nichž proběhlo výběrové zjišťování dosažené úrovně vybraných aspektů sociální gramotnosti.

Výběrového zjišťování dosažené úrovně vybraných aspektů sociální gramotnosti se účastnili žáci 9. ročníku vybraného vzorku základních škol (dále jen „9. ročník ZŠ“, bez žáků odpovídajících ročníků víceletých gymnázií). Druhou cílovou skupinu výběrového zjišťování pak tvořili žáci 2. ročníku vybraného vzorku středních škol (dále jen „2. ročník SŠ“), a to včetně žáků víceletých gymnázií. Tabulka č. 1 poskytuje informace o velikosti výběrových souborů.

2 Další informace o charakteristikách výběrových souborů poskytuje příloha č. 1 (tabulka č. 9). Příloha č. 2 představuje sledování rozvoje sociální gramotnosti Českou školní inspekcí v minulosti.

3 Hlavním zaměřením své výuky patřilo 32 % učitelů k výuce českého jazyka a cizích jazyků, 32 % učitelů k výuce matematiky a přírodovědných předmětů, 16 % učitelů k výuce výchov, 14 % učitelů k výuce společenskovedních předmětů a 5 % učitelů k výuce odborných technických předmětů.